

Α.Π. 66668

Αθήνα 1^η Ιουλίου 2021

Ανοιχτή Επιστολή

προς : Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας, κύριο Κυριάκο Μητσοτάκη

«Ποιος ασκεί αρχιτεκτονική σε αυτή την χώρα;»

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων (ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ) σας απευθύνει, με περισσή πίκρα και αγανάκτηση, παραφρασμένο το γνωστό ερώτημα που φέρεται να διατύπωσε ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κος Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Σας απευθύνουμε αυτό το ερώτημα γιατί τον τελευταίο καιρό διαπιστώνουμε μια συστηματική υποβάθμιση και απαξίωση του ρόλου και της σημασίας της αρχιτεκτονικής επιστήμης. Μιας επιστήμης μοναδικής στο είδος της, που για εκατοντάδες χρόνια αποτελεί την κορωνίδα των επιστημών και των τεχνών. Μιας επιστήμης που αποτελεί το ποιοτικό βαρόμετρο του δημόσιου χώρου σε κάθε αναπτυσσόμενο κράτος του πλανήτη.

Στα ταξίδια σας εκτός Ελλάδας, δε μπορεί να μην θαυμάσατε τον υψηλής ποιότητας αρχιτεκτονικό σχεδιασμό των κτηρίων και των κοινόχρηστων χώρων που συνήθως συναντά κανείς. Και δε μπορεί να μην σας πέρασε από το μυαλό το ερώτημα: γιατί στην Ελλάδα τα πράγματα είναι σαφώς χειρότερα;

Φυσικά δεν αναφερόμαστε στα ιστορικά παραδείγματα περασμένων εποχών. Άλλωστε από αυτά έχουμε και εμείς πολλά για τα οποία μπορούμε να είμαστε περήφανοι. Αναφερόμαστε στη σύγχρονη αρχιτεκτονική και στον τρόπο που έχει (ή δεν έχει) ασκηθεί τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας.

Κύριε Πρωθυπουργέ αναλάβετε μια βαριά ευθύνη στις τελευταίες εκλογές με σκοπό, όπως έχετε δηλώσει πολλές φορές, να κάνετε την Ελλάδα ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος. Ένα κράτος της προόδου και της πρωτοπορίας, όπου η αξιοκρατία, η εξειδίκευση και η διαφάνεια θα παίζουν πρωτεύοντα ρόλο στην υλοποίηση κάθε πολιτικής επιλογής. Όμως, όπως είναι πια ξεκάθαρο σε κάθε συνάδελφο Αρχιτέκτονα αυτής της χώρας, στην πράξη τα πράγματα είναι διαφορετικά. Είχατε την ευκαιρία ως κυβέρνηση να ξεκαθαρίσετε το τοπίο στα δύο βασικά προβλήματα που αποτελούν τροχοπέδη στην παραγωγή ποιοτικού αρχιτεκτονικού έργου και όμως δεν σταθήκατε στο ύψος των περιστάσεων.

Αναφερόμαστε στο ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και στο ζήτημα της διαδικασίας των Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών. Το πρώτο αφορά άμεσα στο ερώτημα: σε ποιους δίνει η πολιτεία τη δυνατότητα να ασκούν αρχιτεκτονική και το δεύτερο ολοκληρώνει τον προβληματισμό διερευνώντας με ποια διαδικασία εξασφαλίζει η πολιτεία την εφαρμογή ποιοτικής αρχιτεκτονικής.

Μπορείτε να φανταστείτε λοιπόν, σε σχέση με το πρώτο ερώτημα, ότι σε ένα κράτος που δεν υπάρχει διαχωρισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο και την εξειδίκευση των σπουδών, δεν γίνεται να μιλάμε για αρχιτεκτονική ποιότητα. Όπως δεν θα μπορούσαμε να μιλάμε για σοβαρό σύστημα Υγείας, αν ανεξαρτήτως ειδικότητας θα μπορούσε ο κάθε ιατρός να ασκήσει όλες τις ιατρικές πράξεις χωρίς κίνδυνο για την ποιότητα ζωής του ασθενή.

Επίσης σε ένα κράτος όπου ο δημόσιος χώρος, ο καθρέφτης της κοινωνίας και του πολιτεύματος, ανατίθεται όχι στην καλύτερη πρόταση – μελέτη για το συγκεκριμένο έργο, αλλά στην οικονομικότερη προσφορά σύμφωνα με οικονομοτεχνικά κριτήρια, δεν γίνεται να μιλάμε για πολεοδομική, ογκοπλαστική και μορφολογική αρτιότητα, ούτε για δημόσιο συμφέρον, ούτε για πολιτιστική συνέχεια. Όπως δεν θα μπορούσαμε να μιλάμε για σοβαρές μουσειακές συλλογές τέχνης, αν ο κάθε επιμελητής επέλεγε τα έργα σύμφωνα με το ποιος καλλιτέχνης θα ζητήσει τα λιγότερα χρήματα.

Κύριε Πρωθυπουργέ μετά από μια οικονομική κρίση που γονάτισε τη χώρα μας, εκμηδενίζοντας το επαγγελματικό μας αντικείμενο και στέλλοντας πολλούς νέους συναδέλφους στο εξωτερικό προς αναζήτηση εργασίας, φαίνεται να είμαστε στην αρχή μιας περιόδου σταδιακής ανάπτυξης. Θέλουμε να είμαστε αρωγοί σε αυτήν την προσπάθεια, αλλά επισημαίνουμε την ανάγκη να ξεφύγουμε επιτέλους από το παρωχημένο μοντέλο των περασμένων δεκαετιών με τις «εύκολες» και γρήγορες λύσεις και αυτή την φορά να στηρίξουμε τις σωστές διαδικασίες βάζοντας τις βάσεις για ένα νέο μοντέλο διαχείρισης του δημόσιου χώρου.

Σας ζητάμε:

1. Να τροποποιήσετε το νομοσχέδιο για τα επαγγελματικά δικαιώματα των Μηχανικών, προσδιορίζοντας ποιες μελέτες μπορεί να υπογράψει ο καθένας, σύμφωνα πάντα με την εξειδίκευση που έχει βάση του γνωστικού αντικείμενου των σπουδών του. Να προστατευθεί ο κάθε πολίτης αλλά και το δημόσιο, το κοινωνικό σύνολο εν τέλει, από την πιθανότητα να του παρέχουν υπηρεσίες άνθρωποι χωρίς ειδικές γνώσεις, που απλά έχουν τη δυνατότητα (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία) να βάζουν μια υπογραφή.
2. Να αποσύρετε από την πρόσφατη Υπουργική Απόφαση για τους Αρχιτεκτονικούς Διαγωνισμούς «Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά των διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων» ΦΕΚ 2239/Β/31 Μαΐου 2021, τα άρθρα που τους καθιστούν πρακτικά ανεφάρμοστους. Αναφερόμαστε στην εξαίρεση από την υποχρέωση για Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό των έργων που τελούν υπό δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση. Είναι τουλάχιστον υποκριτικό χρήματα που μας παρέχονται μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν καθιερώσει εδώ και χρόνια την διαδικασία των Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών, να αποτελούν στην χώρα μας αντικείμενο και λόγο για την κατάργηση μιας τόσο σημαντικής διαδικασίας.

Είναι επίσης χαρακτηριστική η αντίδραση / απάντηση της Διεθνούς Επιτροπής Διαγωνισμών (ΔΕΔ – ICC) της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (ΔΕΑ – UIA) προς ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ και Ελληνικό Τμήμα UIA, αναφορικά με την πρόσφατη Υπουργική Απόφαση.

Και τα δύο αιτήματά μας δεν αποτελούν συντεχνιακές επιδιώξεις προς ίδιον όφελος των Αρχιτεκτόνων, αλλά αποσκοπούν στην αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, στις αξιοκρατικές και διάφανες διαδικασίες, στην επιστροφή των νέων συναδέλφων που έχουν φύγει στο εξωτερικό, στην ορθή διαχείριση των οικονομικών πόρων και σε μια βιώσιμη ανάπτυξη σε πολλαπλά επίπεδα. Σας καλούμε έστω και τώρα να υιοθετήσετε τις πρακτικές και τις διαδικασίες που αποτελούν κοινό γνώρισμα των υπολοίπων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό να αποκτήσουμε επιτέλους και εμείς σαν χώρα την εικόνα του δημόσιου χώρου που μας αξίζει.

Μετά τιμής,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ
Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ξυνομηλάκης